

Universitetets forskningsutvalg

Torsdag 14. desember 2017

12.30 – 15.30

Kollegierommet

Muséplassen 1

Saksliste

- I. Godkjenning av innkalling og saksliste
- II. Protokoll fra møte 1. november 2017 (vedlegg)
- III. Saker

FU 20/17	Økt ansvar for å spre kompetanse om forskningsetikk (vedlegg)
-----------------	---

IV. Orienteringer

a.	Endring i mandat og sammensetning for FU (vedlegg)
b.	Handlingsplan for infrastruktur – ny (vedlegg)
c.	Handlingsplan for EU-finansierte satsninger – statusoppdatering (vedlegg)
d.	Samarbeid med Japan (vedlegg)

27.11.2017 / Christen Soleim

Universitetets forskningsutvalg

Møte 1. november 2017

12:30 - 15:30

Kollegierommet,

Muséplassen 1

Protokoll

Medlemmer til stede: Margareth Hagen, Anne Beate Maurseth, Anne Marie Frøseth, Anne Marit Blokhus, Marit Bakke, Gro Mjeldheim Sandal, Ragnhild Louise Muriaas, Anne-Helen Mydland, Kari Loe Hjelle, Frode Helmich Pedersen, Terje-André Kvinlaug, Camila Cimadamore-Werthein og Ingrid B. Engeland

Observatører: Rasmus Slaattelid og Susanne Mikki

Øvrige: John B. Lothe, Runar Jenssen, Roland Jonsson, Elisabeth Akselvoll, Kirsten Moen og Heidi A. Espedal.

Fra Forskningsadministrativ avdeling (FA): Christen Soleim, Yngve Brynjulfsen og Espen Dahle

I. Godkjenning av innkalling og sakliste

Sakslisten ble godkjent.

II. Protokoll fra møte 7. september

III. SAKER

FU 19/17	<p>Ph.d.-program og kvalitetssikring – høringsrunde</p> <p>De siste års endringer i nasjonale forskrifter gjør det nødvendig å se på organisering av forskerutdanningen ved UiB på nytt. En arbeidsgruppe har kommet frem til anbefalinger i en rapport om temaet. Hovedanbefalingene i rapporten er at UiB innfører fakultetsvise ph.d.-program og et kvalitetssikringssystem for ph.d.-utdanningen. Sakspapirene er å finne på denne siden.</p> <p>Prorektor Margareth Hagen og seniorrådgiver Espen Dahle (FA) innledet om prosessen i denne saken. Saken har vært ute til høring tidligere i semesteret, og medlemmene fikk anledning til å utdype sitt fakultets/enhets syn i møtet. Uttalelsene under møtet var i tråd med innspillene i høringene. HF og KMD uttrykte sin motstand mot å opprette fakultetsvise ph.d.-program. De øvrige fakultetene støtter en løsning med fakultetsvise ph.d.-program. Alle var enige om at en ny struktur må være like fleksibel med tanke på tverrfakultært samarbeid som det dagens struktur er.</p> <p>Utvalget gjorde følgende vedtak: Forskningsutvalget ber universitetsledelsen ta høringsinnspillene og innspillene fra møtet med videre i forberedelsen til en sak i Universitetsstyret.</p>
----------	--

IV. Orienteringer

a.	SPIRE – såkornsmidler Et notat ble lagt frem som viser bakgrunnen for SPIRE og hvilke erfaringer man har hatt med ordningen. Universitetsledelsen ønsker å gjøre endringer i bruken av SPIRE. SPIRE-utlysningen for 2018 vil være åpnere og ikke legge føringer på bruk av bestemte UiB-nettverk eller BRIKS-partnere, men vektlegge forskningens og forskernes behov for internasjonale nettverk. Neste års SPIRE-midler vil i større grad innrettes for å styrke BOA-aktiviteten.
b.	Ny lov om statsansatte og universitetsstyrevedtakene knyttet til midlertidighet Rådgiver Kathrine Brosvik Thorsen ga en presentasjon av endringer på dette feltet.
c.	Charter & Code – status Seniorrådgiver Svein Åge Eilertsen ga en presentasjon av hva Charter & Code (C&C) er: prinsipper og krav ved rekruttering og ansettelse av forskere. C&C er skapt i en europeisk kontekst. Videre informerte Eilertsen om hvordan C&C iverksettes ved UiB. Eilertsen informerte om at presentasjonene til Thorsen og Eilertsen vil bli formidlet til medlemmene etter møtet.
d.	Siteringer, publiseringsmønster og –kulturer ved UiB Avdelingsdirektør Ingar Myking fra Universitetsdirektørens kontor informerte om arbeidet til en prosjektgruppe som ser på publisering og sitering. Målet med dette arbeidet er å styrke publisering, forstå fagtradisjonene bedre og utarbeide analysemateriale til strategi og kvalitetsutvikling.
e.	Nasjonal infrastruktur for bibliometri På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet er det etablert et prosjekt for nasjonal infrastruktur for bibliometri. Prosjektet eies av CERES og UiB deltar i prosjektets bibliometriutvalg. Et notat om saken ble fremlagt til møtet.
f.	Seminar om mobilitet i forskerutdanningen 24. oktober Vedlegg var utsendt med sakslisten.
g.	Karriereprogrammet Momentum – status Prorektor Margareth Hagen og seniorrådgiver Espen Dahle informerte om at 16 unge forskere er plukket ut til å delta i karriereprogrammet Momentum. Totalt var det 62 søknader. Første samling blir 7. november. Noen av fakultetene kommenterte at de kunne vært bedre informert underveis i prosessen. FA ble bedt om å informere fakultetene skriftlig om innholdet i selve programmet, samt formidle et notat om bakgrunn og noe informasjon om hvem som søkte.
h.	Indikatorrapporten Vedlegg var utsendt med sakslisten.

Eventuelt

Ingen saker.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 14.12.2017
FU-sak: 20/17		Arkivsaknr.: 17/10495

Økt ansvar for å spre kompetanse om forskningsetikk

Bakgrunn

Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) trådte i kraft 1. mai 2017. Den nye loven har ført til flere endringer ved UiB. Blant annet har Universitetsstyret vedtatt «Retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsnormer» (se [saksfremlegg](#) til møtet 30. november 2017). Retningslinjene slår fast at UiB skal behandle alle saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer ved institusjonen. Videre understrekes det at UiB har ansvar for nødvendig opplæring av alle ansatte og kandidater i forskningsetiske normer, og for at alle som utfører eller deltar i forskning er kjent med anerkjente forskningsetiske normer. Grunnenheten skal sørge for at forskerne har nødvendig kunnskap om de anerkjente forskningsetiske normene som gjelder for den aktuelle forskningsdisiplinen. Redelighetsutvalget skal bidra til å forebygge uredelighet i forskningen for eksempel gjennom å arrangere foredrag, møter, seminarer og bidra med informasjon.

Vurdering

Forskningsetikkloven og de nylig vedtatte retningslinjene for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsnormer gir et tydelig ansvar til institusjonene om å spre kompetanse innen forskningsetikk. Vi ber derfor medlemmene av utvalget om å forberede innspill til hvordan dette kan gjøres.

Saken legges med dette frem for utvalget til drøfting.

30.11.2017 / Christen Soleim / Yngve Brynjulfsen

Vedlegg: Retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsnormer. Saksfremlegg til Universitetsstyret

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 133/17

Møtedato: 30.11.2017

Dato: 13.11.2017

Arkivsaksnr: 2017/12557

Retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer

---

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Reglement for Redelighetsutvalget ved Universitetet i Bergen
<http://regler.app.uib.no/regler/Del-1-Overordnede-rammer/1.4-Regler-om-nemnder-og-utvalg/Redelighetsutvalget>
- Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-04-28-23?q=forskningsetikk>

Saken gjelder:

Det første Redelighetsutvalget ved UiB ble oppnevnt i 2000. UiB sitt gjeldende «Reglement for Redelighetsutvalget» ble vedtatt av universitetsstyret 14. april 2011. Utvalget skal i henhold til gjeldende reglement, forebygge uredelighet i forskningen og behandle saker hvor det er mistanke om brudd på vitenskapelige redelighetsnormer.

Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) trådte i kraft 1. mai 2017. Loven stiller blant annet krav til institusjonene om å ha retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer. Det er behov for endringer i UiB sitt reglementet for å følge opp lovendringene. Universitetsstyret bes i denne saken vedta nye «Retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer». Retningslinjene vil erstatte vårt gjeldende reglement for Redelighetsutvalget og i tillegg inneholde nye bestemmelser blant annet om institusjonens ansvar for å behandle slike saker.

Utkast til retningslinjer, prosess og innhold

Utkastet som nå legges fram for universitetsstyret, er utarbeidet av Redelighetsutvalget med innspill fra fakultetene. Fakultetene ble i juni 2017 invitert til et høringsmøte der et foreløpig utkast til retningslinjer ble diskutert og fakultetene kom med gode innspill.

De nye retningslinjene peker på Universitetet i Bergen sitt ansvar for opplæring av ansatte og kandidater i anerkjente forskningsetiske normer. Videre slår retningslinjene fast at UiB skal behandle alle saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer ved institusjonen. Sakene skal som utgangspunkt søkes løst så tidlig som mulig og på så lavt nivå som mulig. Ansvaret er fordelt mellom grunnenhetene og Redelighetsutvalget. Redelighetsutvalget skal behandle de sakene som gjelder mulige alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer. Utvalget kan også etterprøve fakultetenes uttalelser og kan ta opp saker av eget initiativ. Redelighetsutvalget utvides fra tre til fem medlemmer, hvorav ett medlem skal være eksternt. Retningslinjene har bestemmelser om saksbehandling. Redelighetsutvalget skal fortsatt jobbe forebyggende.

Universitetsdirektøren sine kommentarer:

UiB har ansvar for kvaliteten på forskningen ved vår institusjon. Vi må sørge for å ha et miljø og en kultur som fremmer god forskning og god forskningsetikk og vi må legge til rette for at den enkelte forskeren kan ta sitt ansvar. Dette ansvaret er påpekt av Kunnskapsdepartementet i arbeidet med ny forskningsetikklov. Institusjonens ansvar for å sikre at forskningen skjer i henhold til anerkjente forskningsetiske normer, er nå lovfestet.

Utkastet til retningslinjer tydeliggjør UiBs institusjonsansvar og har bestemmelser om hvordan saker om mistanke om brudd på anerkjente forskningsetiske normer skal behandles ved UiB.

Forslag til vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar «Retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer».
2. «Reglement for Redelighetsutvalget ved UiB», oppheves.
3. Retningslinjene trer i kraft straks.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

13.11.2017/Silje Nerheim

Vedlegg:

Utkast til «Retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer.»

Retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer.

Fastsatt av Universitetsstyret i henhold til lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) § 6, tredje ledd.

§ 1. Formål og virkeområde

Forskning ved Universitetet i Bergen skal foregå i henhold til anerkjente forskningsetiske normer. Normene beskriver god vitenskapelig praksis og fremgår blant annet av retningslinjer laget av De nasjonale Forskningsetiske komiteene.

Universitetet har ansvar for nødvendig opplæring av alle ansatte og kandidater i anerkjente forskningsetiske normer, og for at alle som utfører eller deltar i forskningen er kjent med anerkjente forskningsetiske normer.

Universitetet skal behandle alle saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer ved institusjonen. Behandling forutsetter at den aktuelle saken:

- har tilknytning til vitenskapelig virksomhet ved Universitetet i Bergen, eller
- involverer eller berører én eller flere forskere ved Universitetet i Bergen.

§ 2. Definisjon av vitenskapelig uredelighet

Med vitenskapelig uredelighet menes forfalskning, fabrikkering, plagiering og andre alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer som er begått forsettlig eller grovt uaktsomt i planlegging, gjennomføring eller rapportering av forskning.

§ 3. Grunnenhetenes ansvar

Grunnenhetene skal sørge for at forskerne har nødvendig kunnskap om de anerkjente forskningsetiske normene som gjelder for den aktuelle forskningsdisiplinen.

Det aktuelle fakultetet eller instituttet har ansvar for å følge opp enhver mistanke om brudd på anerkjente forskningsetiske normer. Sakene skal som utgangspunkt søkes løst så tidlig som mulig og på så lavt nivå som mulig.

Saker av mer alvorlig karakter – som gjelder mistanke om vitenskapelig uredelighet – skal normalt utredes av det aktuelle fakultetet og oversendes Redelighetsutvalget for vurdering.

Når en sak sendes fra et fakultet til Redelighetsutvalget, skal fakultetet forberede saken uavhengig av grunn for oversendelsen. Fakultetet skal gjøre rede for faktum, partenes påstander og de forskningsetiske problemstillingene i saken.

§ 4. Saksbehandling ved grunnenheten

Saker som gjelder mistanke om brudd på anerkjente forskningsetiske normer meldes skriftlig med begrunnelse til dekanen ved fakultetet. Saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kapittel IV og V gjelder for disse sakene.

Fakultetet eller instituttet kan oppnevne et fast utvalg eller ad hoc-utvalg til å vurdere enkeltsaker. Medlemmene i ad hoc-utvalg oppnevnes skjønnsmessig med henblikk på sakens art og omfang. I saker som gjelder tverrfaglig arbeid kan dekanatet oppnevne ad hoc-utvalg med medlemmer fra andre fakulteter.

Mulige utfall etter fakultetets behandling

Dersom dekanen finner grunnlag for å løse saken på en måte som kan aksepteres av de berørte, avsluttes saken på denne måten med en etterfølgende rapport til Redelighetsutvalget.

Dersom dekanen avviser saken, sendes også en kort rapport om dette til Redelighetsutvalget. Fakultetets avgjørelse om å avvise saken kan ikke påklages.

Dersom dekanen ikke finner grunnlag for å løse saken på en måte som kan aksepteres av de berørte, men finner grunn til å gå videre med saken, skal den forberedes og legges frem for Redelighetsutvalget.

§ 5. Redelighetsutvalgets mandat

Redelighetsutvalget har et todelt mandat og skal:

- bidra til å forebygge uredelighet i forskningen for eksempel gjennom å arrangere foredrag, møter, seminarer og bidra med informasjon

- behandle saker som gjelder mistanke om brudd på anerkjente forskningsetiske normer.

Redelighetsutvalget skal behandle de sakene som gjelder mulige alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer, herunder saker hvor fakultetet etter sin utredning finner at en forsker har opptrådt vitenskapelig uredelig. Utvalget kan også etterprøve fakultetenes uttalelser når sakene avsluttes på fakultetsnivå. Dersom tungtveiende grunner foreligger, kan utvalget i tillegg overprøve konklusjonen i fakultetets uttalelse.

Redelighetsutvalget kan ta opp saker av eget initiativ, og i den forbindelse be grunnenheten om å utrede en aktuell sak.

Utvalget lager årsmelding som forelegges universitetsstyret til orientering.

§ 6. Redelighetsutvalgets sammensetning

Redelighetsutvalget består av prorektor i tillegg til fire medlemmer oppnevnt av universitetsstyret. Medlemmene skal ha nødvendig kompetanse i forskning og forskningsetikk. Ett medlem skal være jurist og ett medlem skal være eksternt. Juristen og det eksterne medlemmet skal ha personlige vararepresentanter. I tillegg oppnevnes én vararepresentant felles for de øvrige tre medlemmene.

Funksjonstiden for medlemmene er den samme som for universitetsstyret.

Sekretariatet for universitetsledelsen er sekretariat for utvalget.

§ 7. Saksbehandling i Redelighetsutvalget

Redelighetsutvalget avgjør om en mottatt sak skal realitetsbehandles eller avvises. Hvis saken avvises, skal fakultetet orienteres om begrunnelsen for avvisningen.

Under behandlingen av en sak kan Redelighetsutvalget be om utfyllende opplysninger fra fakultetet, forskeren som er anklaget, eller den som har gjort gjeldende brudd på anerkjente forskningsetiske normer. Eventuelle nye opplysninger forelegges motparten for uttalelse.

Saksdokumentene er unntatt offentlighet frem til saken er avgjort, jf. forskningsetikkloven § 11. Deretter vurderes innsynsbegjæringer etter de alminnelige reglene om innsyn.

Når en sak er ferdigbehandlet, utarbeider utvalget en begrunnet uttalelse. Uttalelsen skal meddeles det aktuelle fakultetet og andre som har en berettiget interesse i å få informasjon om resultatet. I uttalelsen skal det fremgå:

- a) om forskeren har opptrådt vitenskapelig uredelig eller ikke,
- b) om det foreligger systemfeil ved institusjonen og
- c) om det vitenskapelige arbeidet bør korrigeres eller trekkes tilbake.

Dersom utvalget konkluderer med at forskeren ikke har opptrådt vitenskapelig uredelig, skal det fremgå av uttalelsen hvorvidt vedkommende likevel kan kritiseres for klanderverdig og diskutabel forskningspraksis.

Såfremt Redelighetsutvalget kommer til at det i en konkret sak foreligger vitenskapelig uredelighet, skal utvalget orientere den innklagedes arbeidsgiver og gi råd om tiltak som bør følge av utvalgets vurdering. Slike tiltak kan for eksempel dreie seg om å rette forfatterangivelser, rapportere saken til tilsynsmyndigheter, eller politianmelde eventuelle straffbare forhold.

§ 8. Bruk av sakkyndige

Fakultetet bør vurdere og avgjøre saker selvstendig, uten å bruke sakkyndige fra andre institusjoner. Dersom særlige forhold i en sak taler for å oppnevne eksterne sakkyndige, bør saken som hovedregel løftes til Redelighetsutvalget for endelig behandling.

Redelighetsutvalget kan innkalle inntil to andre personer, eksterne eller interne, som sakkyndige til å bistå dem i vurderingen av den aktuelle saken.

§ 9. Begrenset klagerett, rapportering til Granskingsutvalget

Redelighetsutvalget rapporterer behandlede saker til Granskingsutvalget via årsmeldingen. Saker som er avvist, nevnes kort med avvisningsgrunn.

Uttalelser som konkluderer med at en forsker har opptrådt vitenskapelig uredelig, kan påklages av forskeren til Granskingsutvalget.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 14.12.2017
Orientering		Arkivsaknr.:

Endring av mandat og sammensetning for Forskningsutvalget

Innledning

Forskningsutvalgets formål er fastsatt i utvalgets reglement, vedtatt av Det akademiske kollegium i 25. april 1996, der det heter at "Universitetets forskningsutvalg skal være et rådgivende organ for Universitetsstyret i forskningspolitiske og forskningsstrategiske spørsmål". Utvalget skal gjennom sin virksomhet arbeide for å sikre best mulige vilkår for universitetsforskningen, og da særlig grunnforskningen som universitetet har et spesielt ansvar for. Utvalget har et spesielt ansvar for å gi Universitetsstyret råd i spørsmål knyttet til internasjonalisering.

Forskningsutvalget hadde fra sin opprettelse i 1996 syv medlemmer: prorektor, fire representanter for de fast vitenskapelig ansatte, en representant for stipendiatgruppen og to studenter. Ved inngangen til en ny funksjonsperiode i 2005, fikk utvalget en ny og utvidet sammensetning. Medlemmer har vært prorektor, fakultetenes prodekaner for forskning, en representant for gruppe B og tre studenter. Universitetsmuseet møter med én representant. Utvalget ble utvidet med en representant fra Fakultet for kunst, musikk, design (KMD) fra 1. januar 2017. Universitetets viserektor for internasjonale saker er vara for prorektor og har møtt i utvalget. Fast observatører har møtt for Senter for vitenskapsteori (SVT) og Universitetsbiblioteket (UB).

Avdelingsdirektøren ved Forskningsadministrativ avdeling er sekretær for utvalget.

Universitetsstyrets behandling 30. november 2017

Det er viktig at faglig ledelse, representert ved dekanatene ved fakultetene, har en tydelig definert rolle i det samlede strategiske arbeidet for UiBs forskningsvirksomhet. I Styresak 107/17 ble det varslet om en gjennomgang av utvalgsstrukturen. UiBs Forskningsutvalg (FU) er bredt sammensatt. Utvalgets mandat bør revideres i tråd med dagens forskningspraksis. Det er vesentlig at forskningsdekanene og forskningsutvalget får en sterkere strategisk rolle i arbeidet for økt eksternfinansiert forskning.

Universitetsstyret vil få seg forelagt et forslag til nytt mandat og sammensetning av FU i det første styremøtet i 2018. Det foreslås et FU som skal være rådgivende for universitetsstyret og være en arena for erfaringsutveksling innenfor forskningsutdanning, eksternfinansiering, tverrfaglighet, forskningsledelse, aktuelle forskningspolitiske spørsmål, publisering og internasjonalisering.

Alle norske universiteter har råd eller utvalg med funksjoner knyttet til Forskningsutvalgets mandat og funksjon. Ved Universitetet i Oslo er det opprettet et Forum for forskningsdekaner.

Forum for forskningsdekaner

Forum for forskningsdekaner er et rådgivende organ for UiO. Formålet med forumet er å bidra til å sikre UiOs forsknings- og innovasjonsvirksomhet. Forumet skal bidra til at ambisjoner for disse områdene utvikles og realiseres. Forumet skal være en arena for erfaringsutveksling og drøfting mellom UiOs faglige ledelse og fakultetenes faglige ledelse. Forum for forskningsdekaner er sammensatt av én representant fra rektoratet som også er forumets leder. Videre møter én representant fra hvert fakultet; forskningsdekan eller tilsvarende funksjon. Sekretariatet ivaretas av Seksjon for forsknings-, utdanningsstøtte og internasjonalisering (SFUI) i Avdeling for fagstøtte (AF).

Forumets arbeidsområde omfatter all forskning som foregår ved UiO, og skal særlig diskutere og fremme spørsmål av strategisk og tverrgående karakter for fakultetene. Eksempler på slike tverrgående tema er tiltak for økt forsknings- og forskerutdanningskvalitet, herunder:

- forskningsbasert utdanning
- forskningsstøtte
- eksterntfinansiering
- internasjonalisering
- tverrfaglighet
- forskningsledelse
- aktuelle forskningspolitiske spørsmål
- innovasjonsarbeid
- offentlig virksomhet
- næringslivsvirksomhet.

Om arbeidsmåten heter det for øvrig på utvalgets [hjemmesider](#) :

- Den enkelte representant er ansvarlig for å formidle relevant informasjon til eget dekanat og underliggende enheter og må derfor sørge for at fakultetet er representert ved å sende stedfortreder om en selv er forhindret fra å møte.
- Representanter med forskningslederfunksjon på enhetsnivå for museer og andre enheter innkalles når det behandles saker som særlig angår dem.
- Representanter for midlertidige ansatte (UiO – doc) og/eller studentene innkalles når forumet behandler saker som spesielt angår dem.
- Når utvalget behandler saker vedrørende doktorgradsutdanning, kan undervisningsdekan stille istedenfor forskningsdekan dersom fakultetet ønsker det.

Forum for forskningsdekaner har en relativ høy møtehyppighet, og har i 2017 berammet 14 møter. Enkelt av møtene er lagt opp som seminarer med utvalgte temaer, f. eks. om internasjonalisering.

Forum for forskningsdekaner ved UiO er en av mange modeller for strategisk styrking av den forskningspolitiske diskusjon ved UiB. Det vil være naturlig å søke informasjon og ideer også fra andre universiteter i inn og ut-land. Saken legges frem for utvalget til orientering.

04.12.2017 / Christen Soleim / Bjørn Einar Aas

Vedlegg: Eksternt finansiert virksomhet – Konkretisering av tiltak for å styrke bidrags- og oppdragsforskningen. Sak i Universitetsstyret.

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 138/17

Møtedato: 30.11.2017

Dato: 17.11.2017

Arkivsaknr: 2015/5503

Eksternt finansiert virksomhet - Konkretisering av tiltak for å styrke bidrags- og oppdragsforskningen

---

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 57/17 Eksternfinansiering virksomhet, status og strategisk arbeid
<http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2017-057.pdf>

Saken gjelder:

I styremøte av 1. juni (styresak 57/17) ble det gitt oversikt over status for arbeidet med å øke universitetets Bidrags- og oppdragsinntekter (BOA). I denne saken gis en konkretisering av virkemidler for å styrke den eksternfinansierte virksomheten ved UiB i tråd med anbefalte tiltak fra fakultetenes prodekaner 2013-2017.

Forslag til vedtak:

Styret slutter seg til anbefalte tiltakene for økt BOA og ber universitetsdirektøren om å følge opp anbefalingene.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

17.11.2017/Steinar Vestad/ Christen Soleim/ Margareth Hagen

Vedlegg:
1. Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
138/17

Møtedato:
30.11.2017

Arkivsaksnr:
2015/5503

Eksternt finansiert virksomhet - Konkretisering av tiltak for å styrke bidrags- og oppdragsforskningen

Bakgrunn

En stabil og forutsigbar økonomi er avgjørende for at UiB skal kunne realisere ambisjonene i strategien «Hav, liv, samfunn 2016–2022». Samtidig krever etableringen av flere ledende forskningsmiljøer økte ressurser. Forskning og utdanning på høyt internasjonalt nivå er avhengig av langsiktige investeringer i infrastruktur, så vel som lønns- og driftsmidler. Dette kan ikke alene sikres gjennom basisfinansiering fra Kunnskapsdepartementet.

I tillegg til basisfinansieringen kommer universitetets inntekter fra ulike bidrags- og oppdragsinntekter (BOA). BOA- finansiering spenner over et relativt vidt felt og inkluderer rene gaver/ gaveforsterkning, EU, Forskningsrådet, det private næringsliv og organisasjoner, kommuner og andre offentlige institusjoner.

Av universitetets samlede inntekter på 4,3 mrd. kroner i 2016, kom 860 mill. i form av BOA-inntekter. Den største bidragsyteren var Forskningsrådet med ca. 440 mill. kroner. Fra EU ble det regnskapsført aktivitet tilsvarende 80 mill. kroner, mens samlede finansiering fra andre kilder var om lag 310 mill. kroner. I tillegg kommer diverse oppdragsinntekter på 29 mill. kroner. Av andre bidragsinntekter utgjør bidrag fra gaver og gaveforsterkning nær 100 mill. kroner, hvorav kreftforeningen står for om lag 30%. Bidrag fra statlige kilder utgjør omlag 100 mill. kroner, mens næringsliv inkludert organisasjoner og stiftelser bidrar med om lag 95 mill. kroner. Inntektene fra næringsliv består av en rekke mindre aktører og noen få større. Store deler av inntektene er knyttet til realfagene.

Inntekter fra bidrags og oppdragsaktivitet innebærer at forsknings- og utdanningsaktiviteten ved institusjonen kan bygges opp til et større omfang og med bedre kvalitet enn den ellers ville hatt. Samtidig stiller flere oppdragsgivere krav til egeninnsats som en forutsetning for å motta bidrag. Dette gjelder både krav om bidrag til direkte prosjektkostnader, for eksempel i form av driftsmidler og utstyr, og i forhold til å dekke prosjektenes indirekte kostnader. Deler av Universitetets interne midler brukes derfor til delfinansiering av ekstenfinansierte prosjekter. I 2016 ble det regnskapsført 380 mill. kroner til egenfinansiering av prosjektkostnader. Det er to måter å se dette på: Det kan sees på som at prosjektene bør være frikoblet fra grunnbevilgningen og at de derfor skal være selvfinansierende. Alternativet er at man ser på egeninnsatsen som såkorn for å få inn en langt større bevilgning som kan understøtte UiBs forskning og utdanning. Med det siste perspektivet utløste UiBs egenandeler bevilgninger fra eksterne kilder på 859 mill. kroner, slik at det i sum ble skapt aktivitet for over 1,2 mrd. kroner gjennom BOA-prosjektene. Det pekes likevel på at effekten av BOA er størst når det er godt samsvar mellom BOA og universitetets egne strategiske satsinger og etablerte fagmiljøer.

Inntekter fra bidrags- og oppdragsaktivitet gir også grunnlag for inntekter fra den resultatbaserte omfordelingen (RBO) i Kunnskapsdepartementets finansieringsmodell for sektoren. Selv om også oppdragsaktivitet kan generere RBO-inntekter, er det hovedsakelig bidragsaktiviteten som genererer RBO-inntekter. For 2018 gis det for eksempel en uttelling på 1 krone per bevilget EU krone. Tilsvarende uttelling for finansiering fra EU og Forskningsrådet er om lag 0,1 krone per krone bevilget.

I tråd med Universitetets strategi 2016- 2022 er det en ambisjon å øke den eksterne finansieringen i tiden framover, med tydelig prioritet på prosjekter fra EU og Forskningsrådet. For å støtte opp om denne ambisjonen er det etablert egne belønningmekanismer ved UiB i tillegg til videreføringen av departementets RBO-modell. Disse er i første rekke rettet mot de arenaer der en har internasjonal fagfelleevaluering og der det er stor konkurranse om tildeling. Eksempler på dette er søknader til Sentre for fremragende forskning (SFF), og Starting, Consolidator og Advanced grants i European Research Council (ERC). UiBs egne belønningmekanismer er finansiert gjennom omfordelinger og som oftest gjennom generelle rammekutt.

I universitetsstyremøte 01.06.2017 ble det gitt en vurdering av status samt virkemidler for økt eksternfinansiert bidrags- og oppdragsaktivitet. I saken ble det understreket at organisering, rekruttering og god forskningsledelse er viktige virkemidler for å styrke vår suksess i å oppnå eksternfinansierte forskningsprosjekter og aktivitet.

Styret sluttet seg til anbefalte tiltak og ba universitetsdirektøren om å komme tilbake med en sak som konkretiserte tiltakene. I det følgende legges det frem forslag til virkemidler for å styrke og målrette strategien for økt eksternfinansiert aktivitet ved universitetet.

Status for universitetets bidrags- og oppdragsvirksomhet

Over de siste tiårene har bidrags- og oppdragsvirksomhet endret seg fra å være en marginal tilleggsinntekt som lå enten utenfor eller i utkanten av institusjonenes økonomi, til i praksis å være en del av institusjonenes grunnfinansiering. I 2017 kanaliserer for eksempel staten over 8 mrd. kroner til forskning og innovasjon via Forskningsrådet.

Det er tidligere pekt på at UiB (se f.eks styresak 57/17) over tid har hatt en svakere utvikling i BOA-inntekter enn universitetene NTNU og UiO. Konsekvensen var en resultatnedgang for UiB innenfor disse resultatbaserte omfordelingsindikatorne (RBO) i 2018-budsjettet på 16 mill. kroner, (jf. styresak 118/17).

Regnskapsoversikter per 2. tertial 2017 viser at UiB har utfordringer med å nå sine ambisiøse målsettinger innenfor BOA (styresak 94/17). Samtidig viser tertialdata at UiB har en større total vekst enn UiO og NTNU hittil i 2017. Årsaken er vekst i EU-inntekter og andre BOA-inntekter. For inntekter fra Forskningsrådet er veksten i midlertid lavere ved UiB enn de to andre universitetene. Den negative utviklingen fra 2015 og 2016 innenfor Forskningsrådet ser således til å fortsette.

Tabell 1 viser oversikt over universitetets søknader til Forskningsrådet for årene 2015- 2017

Tabell 1. Søknader til Forskningsrådet 2014 - 2017

Program	2014	2015	2016	nov.2017
Andre frittstående prosjekter	4	2	4	11
Brukerstyrte innovasjonsprogrammer	4	7	14	13
Fri prosjektstøtte	160	222	180	188
Grunnforskningsprogrammer	6	16	25	6
Handlingsrettede programmer	48	66	53	51
Informasjon/formidling/publisering	3	1	6	1
Internasjonal prosjektstøtte	12	15	8	7
Internasjonale nettverkstiltak	10	19	15	16
Nasjonale stimuleringsstiltak, møteplass		8		0
Planlegging/utredning/evaluering		1		0
SFF/SFI/FME	4	30	4	0
Systemtiltak				6
Store programmer	44	72	88	45
Strategisk institusjonsstøtte	8			0
Særskilte forvaltningsoppdrag	7	14	18	10
Vitenskapelig utstyr, databaser, samlinger	10	1	12	0
Grand Total	320	474	427	354

Gjennomgangen av søknadsaktiviteten til Forskningsrådet gir ikke grunn til å tro at søknadsmengden øker i forhold til tidligere år. Når en av Forskningsrådets søknadsrunder gjenstår er det sendt 354 søknader fra UiB, ca. 70 lavere enn den totale aktiviteten i 2016.

I tidligere gjennomganger gjennomganger (se f.eks styresak 57/17) er det pekt på at UiB sender hovedvekten av sine søknader innenfor programmene for fri prosjektstøtte. Det er naturlig at et forskningsintensivt universitet søker mye på de åpne forskningsprogrammene hvor kvalitet er den sterkeste og eneste føringen. FRIPRO-programmene kjennetegnes også av høy konkurranse. Det er likevel pekt på at disse programmene har en svært lav innvilgelsesgrad i forhold til andre programmer. Det er derfor foreslått at UiB bør øke søknadsaktiviteten inn mot disse programmene og at UiBs forskere har gode forutsetninger til å oppnå sterkere resultater i de tematiske programmene. På dette grunnlag er det foreslått å vurdere forholdet mellom søknader til FRIPRO relativt til andre programmer. Oversikten i tabell 1 tyder på at det ikke har skjedd en slik dreining.

Forskningsrådets oversikten over EU-aktiviteten viser fortsatt høy suksessrate. Samtidig kan oversikten per november 2017 tyde på at antall søknader for 2017 ikke øker i forhold til årene 2015, 2016 når data per 2 kvartal legges legges til grunn. Dette viser at det fortsatt behov for oppmerksomhet om arbeidet for økt finansiering fra disse kildene, også i lys av universitetets strategi der ambisjonen er en 50% økning i antall søknader.

Tiltak for økt BOA

Den overordnede rammen for de ulike tiltakene for styrket eksterntfinansiert virksomhet ligger i sterkere forankring hos faglig ledelse og i fagmiljøene. Listen over anbefalinger fra prodekanene for forskning fra Styresak 57/17 peker alle på nødvendigheten av at faglig ledelse har et sterkt forskningsstrategisk fokus og ansvar, og samtidig at støtteapparat og informasjon er tilgjengelig for forskningsmiljøene ved alle enhetene ved UiB. Ved UiB er det innført flere administrative omorganiseringer, og det er initiert programmer og prosjekter som

skal styrke vår eksternfinansierte virksomhet. Det er særlig viktig å ha fokus på faglig ledelse og involvering i arbeidet med en styrket innhenting av midler fra EU og NFR.

Eksternfinansiert virksomhet er tema i UiBs nyetablerte instituttlederprogram, og vil også være i fokus i rektors ukentlige møter med dekanene og i årlige medarbeidersamtaler, både på institutt og fakultetsnivå. Samtidig bør innhenting av eksterne midler tematiseres i framtidige utlysningstekster for faglige stillinger. HR-avdelingen vil derfor, i samråd med dekanene, gjennomgå ulike forslag til inkludering av forventinger til innhenting av eksterne midler i utlysningstekstene til de faste vitenskapelige stillingene.

Lokal administrativ forskningsstøtte og faglig ledelse samarbeider om å identifisere sterke forskere til å søke på prestisjefylte forskningsprogrammer. Dette arbeidet intensiveres. UiB bør tilstrebe å sende et større antall ERC-søknader enn tilfellet er i dag. Et modulisert støtteapparat for ERC-søknader er etablert og klart for oppstart i 2018. Dette vil iverksettes slik at fleksibiliteten og den fagnære utvelgelsen og støtten sikres. Det er vesentlig at et sentralt ERC-støtteprogram må ikke føre til at fagmiljøene selv får et svekket ansvar for dette viktige programmet og virkemiddelet. Noen av modulene vil også kunne anvendes til andre utlysninger.

Universitetsledelsen mener at det er riktig at faglig ledelse, representert ved dekanatene ved fakultetene, har en tydelig definert rolle i det samlede strategiske arbeidet for UiBs forskningsvirksomhet. I Styresak 107/17 ble det varslet om en gjennomgang av utvalgsstrukturen. UiBs Forskningsutvalg (FU) er bredt sammensatt. Utvalgets mandat bør revideres i tråd med dagens forskningspraksis. Universitetsledelsen anser det som vesentlig at forskningsdekanene og forskningsutvalget får en sterkere strategisk rolle i arbeidet for økt eksternfinansiert forskning.

Universitetsstyret vil få seg forelagt et forslag til nytt mandat og sammensetning av FU i det det første styremøtet i 2018. Det foreslås et FU som skal være rådgivende for universitetsstyret og være en arena for erfaringsutveksling innenfor forskningsutdanning, eksternfinansiering, tverrfaglighet, forskningsledelse, aktuelle forskningspolitiske spørsmål, publisering og internasjonalisering.

Universitetets *administrative støtteapparat* må utnyttes effektivt. UiB har i årene 2015-2017 gjennomført et organisasjonsutviklingsprosjekt som har fokusert på organiseringen og driften av det administrative støtteapparat, rutiner og fremskaffelse av oversikter over finansieringskilder. Dette prosjektet resulterte blant annet i etableringen av et BOA-team som samler forskningsstøttepersonell fra flere administrative avdelinger <http://www.uib.no/boa/111242/boa-team>.

BOA teamet skal gi støtte i alle faser av bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet; planlegging, søknad, oppstart, gjennomføring og avslutning. Det skal primært være oppfølging innen forsknings-, økonomi- og personaladministrasjon, med gode bidrag fra kommunikasjonsavdelingen, universitetsbiblioteket og Senter for vitenskapsteori i enkelte prosjektfaser. For å sørge for en god faglig forankring og innretning av de ulike forskningsstøtte-virkemidlene, er det etablert (september 2017) en referansegruppe for BOA-teamet. Denne referansegruppen som ledes av prorektor skal være et lavterskeltilbud og være rådgivende for BOA-teamet.

UiBs Brusselkontor ble etablert i 2016. Kontoret representerer en viktig ressurs som så langt ikke har blitt tilstrekkelig utnyttet av forskere og faglig ledelse. Det arbeides med å utvide bruken av Brusselkontoret. Lederen for Brusselkontoret rapporterer jevnlig til prorektor, og orienterer dekanene og prodekanene, og bidrar til instituttlederforumet. En studietur til Brussel for prodekanene er planlagt i januar 2018. Prorektor vil i samarbeid med lederen for Brusselkontoret og BOA-teamet videreutvikle arbeidet for kompetanseheving om EUs forskningsprogrammer. Et eksempel på en slik kompetanseheving er H2020 KICK OFF-arrangementet 31.10.17, utviklet i samarbeid mellom BOA-teamet og NFR.

<http://www.uib.no/boa/110225/horizon-2020-kick-event>

Universitetet lyser ut ca 2,5 millioner til såkornsmidler til internasjonal nettverksbygging og mobilitet. SPIRE-midlene har vært vinklet inn mot UiBs internasjonale nettverk, lav og mellominntektsland og BRIKS-landene. Utlysningen i 2018 vil åpnes opp slik at den i større grad vinkles inn mot forskernes behov, med krav om konkrete planer for prosjektutarbeidelse og søknader. Det skal også sørges for god informasjon og bred utnyttelse av Posisjonerings- og prosjektetableringsmidlene som Forskningsrådet innvilger til styrking av norsk deltakelse i H2020.

Rekruttering og karrierebygging

UiBs nye karriereprogram, *Momentum*, ble lansert i september 2017. Karriereprogrammet er ett 1-årig program som skal skape en tverrfaglig arena som skal inspirere til økt innovasjon og fremragende faglig utvikling for UiBs sterke yngre forskertalenter. Kandidatene vil få tilgang til gode nettverk og kompetanse for å utvikle sin vitenskapelige karriere. Programmet er en viktig del av universitetets satsing på den yngre generasjonen av forskere. Programmet har rekruttert førsteamanuenser og postdoktorer bredt fra alle fakulteter og mange institutt. Med dette håper vi også på å skape en smitteeffekt tilbake til fagmiljøene.

Å styrke UiBs tilslagsrate på eksterntfinansierte forskningsprosjekter er også et langsiktig arbeid. En målsetting med karrierebyggingprogrammet *Momentum* er å motivere og tilrettelegge for flere søknader de prestisjefylte forskningsprogrammer som ERC, FRIPRO, BFS, osv. I denne sammenhengen har Europakommisjonen allerede signalisert at ERC-programmet blir styrket budsjettmessige de siste 3 år av H2020 (2018-20) og at 64 % av totalbudsjettet skal øremerkes *Starting Grants*, dvs unge talenter (2-7 år etter avlagt dr grad). Universitetsledelsen vil også hente erfaringer og råd fra sterke forskningsmiljøer og forskere (f.eks ERC, toppforsk og BFS), for å evaluere og styrke universitetets organisasjon og praksis.

Best practice

Omfanget av BOA er ulikt både mellom fakultetene og mellom institutter innenfor det enkelte fakultet. Det er derfor foreslått at det bør tilrettelegges for erfaringsutveksling (læring) både innenfor fagmiljøene og på tvers av fakulteter. Gjennom kollegabasert evaluering av søknader, både innen forskningsgruppen og ved at nylige innvilgede prosjekter skal bidra både til forbedring og gjenbruk av søknader og til kompetansebygging for forskerne og forskningsrådgivere.

I arbeidet for å styrke vår kompetanse på EU-finansiert forsknings, oppfordres meritterte forskere om å bli *EU expert evaluators*, med særlig fokus på fagområder som mangler. En

oversikt viser at det nå er 40 slike evaluatorene ved UiB. Målsettingen er å doble dette antallet i løpet av 2018.

BOA-teamet er en viktig arena for utveksling og formidling av kunnskap om god praksis og erfaring. Deltakerne i nye *Momentum*-programmet vil også få tilbud om en internasjonal mentor, for å styrke sitt internasjonale nettverk og kompetanse. Universitetsledelsen vil arbeide frem flere virkemidler for å styrke yngre forskere, og ha et fokus på postdoktor-kategorien for å bidra til å bygge sterke forskere og retningsgivende karrierer. Dette arbeidet ledes av prorektor.

Næringsliv og tverrfaglighet. For at UiB skal nå ambisjonene i strategien og Handlingsplanen for EU-satsninger om økte inntekter fra EU, må deltakelsen i de samfunnsrelaterte programmene i H2020 og i SFI-ordningen økes. Disse ambisjonene er også nedfelt i universitetets utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet (jf. styresak 98/17). Et partnerskap med næringsliv og forvaltning er en forutsetning for å styrke flere av BOA-kategoriene (f.eks, FME og SFI). Samarbeidet med eksterne partnere må bygges over tid. Et eksempel på tiltak er MNs initiativ til mobiliseringen mot neste SFI-utlysning i 2018 ved å sørge for møtepunkt for FoU partnerne (UNI, CMR, HI), de marine næringsklyngene (SubSea, Sjømat, Maritim CleanTech) og BTO.

UiBs kunnskapsklynger representerer områder hvor det er muligheter for omfattende samarbeid mellom fagmiljøer internt ved UiB og eksterne partnere i forskningsinstitusjoner, næringsliv, forvaltning og kultur- og samfunnsliv. Universitetets kunnskapsklynger bør derfor brukes aktivt både for å øke universitetets samarbeid med næringslivet og som arenaer for å utvikle tverrfaglige samarbeid og innovasjon. Arbeidet i MediaCity forventes å øke samarbeidet med næringslivet. Dette er også et viktig element i arbeidet med de andre kunnskapsklyngene, som for eksempel Klima, marin, energi og helse.

Rapportering og analyse

Det er pekt på at det er ulik grad av datakvalitet og oversikt for analyse av aktiviteten rettet mot eksternt finansiert forskning og innovasjon. For antall søknader eksisterer det for eksempel gode oversikter for søknadsaktivitet til NFR og EU. Ansvaret for søknader om midler fra andre kilder ligger i dag i stor grad ved instituttene og spenner over et vidt spekter av bidragsytere. Denne kategorien har hatt svakere resultater de siste årene. I tillegg har det ikke vært samme fokus på søknader til slike kilder som til EU og NFR. Dette gjør den samlede oversikt over denne aktiviteten mangelfull for UiB totalt. Det arbeides derfor nå med innføring av et såkalt pre-award verktøy som skal gi en analytisk oversikt over vår søknadsaktivitet og våre tilslagsrater (søknadsdatabase). Etter planen skal denne være innført ved alle miljøer med virkning fra 2018. Målet på sikt bør være å kunne legge frem statistikk for alle BOA-søknader ved UiB. Dette fordrer igjen at UiB klassifiserer søknader og innvilgede prosjekter med en rekke tagger som kan brukes i analysene. Det er nødvendig at etableringen av en søknadsdatabase skjer i samråd med faglig ledelse og strategisk nøkkelpersonell.

I tillegg er en stilling som skal ha ansvar for strategisk analyse av forskningssektoren er under utlysning. Stillingen skal lokaliseres til FA

Universitetsledelsen er bevisst at fakultetenes og enhetenes forskningskoordinatorer innehar nøkkeleroller i arbeidet for økt og styrket søknadsvirksomhet. Det er derfor viktig å følge opp og evaluere samarbeid og komplementaritet mellom det sentrale FA og den lokale

administrative forskningsstøtten og rådgivningen. Ansvar for dette tiltaket ligger hos faglig ledelse i samråd med BOA-teamet.

Universitetsledelsen har også iverksatt en analyse av UiBs publiseringspraksis og utvikling. Denne skal bidra til en mer strategisk publiseringspraksis og kultur ved universitetet.

Nytt forskningsinstitutt på Sør og Vestlandet

Det nye forskningsinstituttet på Vestlandet skal være operativt fra 1. januar. Samarbeidet med det nye selskapet vil kunne påvirke organiseringen av universitetets bidrags. Og oppdragsvirksomhet. I forbindelse med etableringen vil det derfor foretas en gjennomgang og avklaring av prinsipper for dette forholdet.

Universitetsdirektørens merknader

Prognosene for universitetets BOA aktivitet for 2017 er nå 860 mill. kroner, jf. styresak 128/17 i dette møtet. Som vist i tabell under gir dette om lag samme nivå som i 2016 og litt lavere enn 2015. Utviklingen tyder således på at det ennå er et stykke igjen til ambisjonen om totalt 1 mrd. kroner i BOA-inntekter.

	2015	2016	Prognose 2017
BOA	864	860	860

Økte inntekter fra eksternfinansierte prosjekter forutsetter at fakultetene kan finne bidragsyttere som vil finansiere prosjekter som er innenfor UiBs strategi og fagområder. Dette bør være mulig for de aller fleste fagområder. Samtidig krever det at enhetene planlegger med egeninnsats som kan legges inn i prosjektene. UiB har variabelt tilslag på ulike programmer under NFR og EU og vil flere steder kunne øke sin andel. Norge har generelt høyere basisfinansiering enn Sverige, Danmark og resten av Europa. Det er grunn til å tro at Norge vil bevege seg i retning et høyere nivå. Dette tilsier at UiB bør ha potensiale for økte BOA-inntekter.

Det er et sentralt samfunnsoppdrag for universitetet å forvalte kunnskapsdisiplinene og opprettholde sterke fagmiljøer. Det er også slik UiB kan gjøre det sterkt innenfor de åpne forskningsprogrammene hvor kvalitet er eneste kriterium. Trenden nå er at prioriteringen i kunnskapspolitikken rettes mer inn mot samfunnsnytte og næringsutvikling/innovasjon. Dette kan medføre at grunnforskningen nedprioriteres på bekostning av mer målrettede, utfordringsdrevne og tematiske satsinger. Samtidig har det vært økt vektlegging på samarbeide med næringslivet i søknadene om store prosjektmidler. For at UiB skal nå ambisjonene i strategien og Handlingsplanen for EU-satsninger om økte inntekter fra EU, må vi øke vår deltakelse i de samfunnsrelaterte programmene i H2020 og i SFI-ordningen. Dette krever at UiB samarbeider med næringsliv og forvaltning. Slikt partnerskap er en forutsetning for gjennomslag, og samarbeidet må bygges over tid.

UiB vil fortsette arbeidet for et styrket fokus på langsiktig og systematisk mobilisering, søknadsplanlegging, karriereplanlegging og rekruttering, for ytterligere å styrke fagmiljøene ved universitetet. Arbeidet med universitetets forskningskultur er vesentlig. Fordi inntektsmulighetene er forskjellige for det enkelte fakultet, vil også strategiene for å øke inntektene være det. Det innebærer at tiltak for å øke inntektene må utformes i nært samarbeid og dialog med miljøene som henter inntekter. Derfor vil god informasjon og solid involvering av faglig ledelse ha særlig fokus i de kommende årene. Det er vesentlig at universitetets prodekaner med ansvar for forskning i større grad tar del i universitetets

strategiske arbeid for å øke den eksternfinansierte virksomheten. Universitetsdirektøren anbefaler derfor at Forskningsutvalgets mandat og sammensetning revideres, slik at utvalget gis en tydeligere definert rolle som arena for erfaringsutveksling og rådgivning i forskningsstrategiske spørsmål.

I oppfølgingen av de enkelte fakultet er det satt i gang tiltak de siste årene, blant annet Handlingsplan for EU-finansierte satsninger, ulike insentivmodeller, utarbeidelse av ny lønnspolitikk høsten 2015, etablering av eget BOA-team høsten 2016, organisering av universitetets tverrfaglige satsinger og gjennomgang av forholdet til Uni Research. Etter universitetsdirektørens oppfatning er det tidlig å konkludere effekten av disse tiltakene. Det foreslås derfor en jevnlig evaluering og vurdering av virkemidlene. Styret vil få seg forelagt en vurdering av virkemiddelbruken, samt vurdering av ytterligere tiltak i løpet av 2018.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 14.12.2017
Orientering		Arkivsaksnr.:

Handlingsplan for forskningsinfrastruktur

I samsvar med oppfølgingen av universitetets strategi, styresak 5/16 og 30/16, ble handlingsplan for forskningsinfrastruktur for perioden 2018 – 2022 behandlet i universitetsstyret november 2017. Dette er første gang UiB har utarbeidet en egen handlingsplan for forskningsinfrastruktur. Det henvises for øvrig til saksframlegget som fulgte universitetsstyresaken, for detaljer om bakgrunn og prosess for handlingsplanen.

Handlingsplan for forskningsinfrastruktur, vedtatt av universitetsstyret 30 november 2017, legges med dette fram for Forskningsutvalget til orientering.

01.12.2017 / Christen Soleim / Anne Fjellbirkeland

Vedlegg:

- Styresak 131/17 Handlingsplan for forskningsinfrastruktur
http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_131-17_handlingsplan_forskningsinfrastruktur.pdf

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 131/17

Møtedato: 30.11.2017

Dato: 15.11.2017

Arkivsaksnr: 2017/14141

Handlingsplan for forskningsinfrastruktur 2018 - 2022

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 5/16, *Universitetet i Bergens strategi 2016 – 2022, «Hav, Liv, Samfunn»*.
Plan for oppfølging: <http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2016-005.pdf>
- Styresak 30/16, *Universitetet i Bergens strategi 2016 – 2022, «Hav, Liv, Samfunn»*.
Plan for arbeid med oppfølging: <http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2016-030.pdf>

Saken gjelder:

I samsvar med universitetets strategi og plan for oppfølging av denne, legges det fram et utkast til Handlingsplan for forskningsinfrastruktur 2018-2022.

Bakgrunn:

Tilgang til moderne og unik forskningsinfrastruktur er viktig for at universitetets forskere skal kunne utføre forskning i internasjonal front. Strategien slår fast at institusjonen skal ha mål og prioriteringer som sikrer at våre forskere til enhver tid har tilgang til moderne vitenskapelig utstyr og forskningsfasiliteter.

I oppfølgingen av universitetets strategi, styresak 5/16 og 30/16, får styret med dette forelagt et utkast til en handlingsplan for forskningsinfrastruktur for perioden 2018 – 2022. Planen er utarbeidet av en plangruppe ledet av viserektor Robert Bjerknes. De øvrige medlemmene er:

- Prodekan for forskerutdanning og infrastruktur, MN: Anne Marit Blokhus
- Tidligere prodekan for forskning, MED: Eyvind Rødahl
- Tidligere instituttleder, Institutt for sammenlignende politikk, SV: Gunnar Grendstad
- Instituttleder Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, HUM: Johan Myking
- Administrasjonssjef Institutt for biomedisin, MED: Janne Gotås
- Student, leder av arbeidsutvalget studentparlamentet: Håkon Randgaard Mikalsen
- Forskningsadministrativ avdeling, ved seniorrådgiver Anne Fjellbirkeland har vært sekretariat

Plangruppens utkast har vært presentert i universitetets infrastrukturutvalg for innspill. Etter forslag fra utvalget, vil det i regi av utvalget bli gjennomført en evaluering av handlingsplanen i løpet av 2020 og ved utgangen av strategiperioden. Etter diskusjonen i utvalget ble det også besluttet at planen skal følges opp av fakultetsvise handlingsplaner for forskningsinfrastruktur.

Handlingsplanen har som mål at UiB på utvalgte områder skal utvikle forskningsinfrastrukturer som er ledende i Norge og Europa og samtidig bidra til samarbeid og tydeliggjøring av arbeidsdeling innad i organisasjonen, nasjonalt og internasjonalt.

Planen har følgende fire innsatsområder:

- A. UiB skal utarbeide helhetlige faglige og organisatoriske rammer for etablering, oppgradering og videreutvikling av felles og større forskningsinfrastruktur av høy kvalitet
- B. UiB skal utarbeide helhetlige faglige og organisatoriske rammer for drift, tilgjengeliggjøring og synliggjøring av felles og større forskningsinfrastruktur
- C. UiB skal aktivt benytte forskningsinfrastruktur i forskning, innovasjon og nyskappingsarbeid
- D. UiB skal aktivt benytte forskningsinfrastruktur som ressurs i forskerutdanning og undervisning

Universitetsdirektøren sine kommentarer:

Oppfølging av universitetets strategi «hav, liv, samfunn 2016-2022» ble behandlet i universitetsstyremøte 11.02.2016 og 28.04.2016. Handlingsplan for forskningsinfrastruktur inngår som en del av denne oppfølgingen.

UiB har de siste årene hatt et økt institusjonelt fokus på forskningsinfrastruktur og har blant annet etablert et eget infrastrukturutvalg i 2014 (us sak 116/14) og innført støtte til forskningsinfrastruktur som egen post på langtidsbudsjettet f.o.m. 2018 (us sak 118/17). En egen handlingsplan for forskningsinfrastruktur kommer som et viktig tillegg til disse tiltakene.

Handlingsplanen vil gi viktige rammer for UiBs arbeid rundt forskningsinfrastruktur de neste årene. Planen støtter opp om UiBs ambisjoner om å skape tydeligere faglige og organisatoriske rammer rundt større og felles forskningsinfrastruktur og gir retningslinjer for hvordan institusjonelle veivalg og prioriteringer kan planlegges og synliggjøres på en bedre måte. Handlingsplanen understreker også behovet for at UiBs arbeid og tenkning rundt forskningsinfrastruktur tar hensyn til nasjonale og internasjonale anbefalinger og retningslinjer. Det foregår et utstrakt og økende samarbeid på nasjonalt, europeisk og internasjonalt nivå om å utvikle felles retningslinjer for drift og tilgjengeliggjøring av større forskningsinfrastrukturer og for å koordinere investeringer i ny og oppgradert infrastruktur, blant annet gjennom ulike veikartsprosesser. Det er viktig at UiB i sine interne prosesser tar hensyn til det internasjonale landskapet og hele tiden sørger for å koordinere egne prosesser og prioriteringer med nasjonale og internasjonale initiativ.

Dette er første gang UiB har en egen handlingsplan for forskningsinfrastruktur. Planen vurderes som et viktig virkemiddel for å oppfylle strategiens ambisjon om at UiB skal ha planer og prioriteringer som sikrer at ansatte og studenter til enhver tid har tilgang til forskningsinfrastruktur som er tilpasset oppgavene og som holder høy kvalitet.

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret vedtar handlingsplan for forskningsinfrastruktur 2018 - 2022

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

15.11.2017/Anne Fjellbirkeland/avdelingsdirektør Christen Soleim

Vedlegg: Utkast til handlingsplan for forskningsinfrastruktur 2018 -2022

FORSKNINGS- INFRASTRUKTUR

HANDLINGSPLAN 2018–2022 // UNIVERSITETET I BERGEN

FORSKNINGS- INFRASTRUKTUR

Universitetet i Bergens strategiplan for 2016–2022, «Hav, Liv, Samfunn», har som mål at innen utgangen av 2022 skal alle fakulteter ha fagmiljøer i verdensklasse og flere fagmiljøer av høy internasjonal standard. Strategien løfter også frem tre strategiske satsingsområder – marin virksomhet, globale samfunnsutfordringer, samt klima og energiomstilling.

For å kunne nå målene må UiBs felles forskningsinfrastruktur (dvs. vitenskapelig utstyr, e-infrastruktur, databaser, registre, arkiv og samlinger, samt kjernefasiliteter og større forskningsfasiliteter) etableres og videreutvikles systematisk og langsiktig, slik at alle fagmiljøer får tilgang til infrastruktur som er tilpasset oppgavene og holder høy kvalitet. I dette ligger også bidrag til infrastruktur for lagring, tilgjengeliggjøring og deling av data.

Etablering, drift og vedlikehold av forskningsinfrastruktur er kompetanse- og kostnadskrevende. Samtidig vil moderne og unik forskningsinfrastruktur bidra til å gjøre forskningsmiljøer ved UiB attraktive for samarbeid, samt være fortrinn i rekrutteringsprosesser og konkurranser om eksterne forskningsmidler. UiB skal på utvalgte områder utvikle forskningsinfrastruktur som er ledende i Norge og Europa, og samtidig bidra til samarbeid og arbeidsdeling innad i organisasjonen, nasjonalt og internasjonalt. UiBs forskningsinfrastruktur skal drives i tråd med nasjonale retningslinjer og ta hensyn til europeiske anbefalinger for drift av forskningsinfrastruktur.

UiBs forskningsinfrastruktur skal bidra til fremragende forskning, innovasjon og nyskaping, og brukes aktivt i forskerutdanning og undervisning for studenter på alle gradsnivå. Forskningsinfrastrukturen skal synliggjøres og aktivitetene formidles slik at forskere og UiB posisjoneres og profileres på en god måte.

Gjennomføring av denne handlingsplanen krever tett samarbeid mellom universitetsledelse, fakultetsledelse og ledelse ved de enkelte institutter. Det legges opp til at denne institusjonelle handlingsplanen skal følges opp med fakultetsvise handlingsplaner for forskningsinfrastruktur

Det vil bli gjennomført en evaluering av handlingsplanen i regi av infrastrukturutvalget i løpet av 2020 og ved utgangen av strategiperioden.

Innsatsområder

UiB skal ha felles og større forskningsinfrastrukturer som bidrar til forskning av høy kvalitet.

For å oppnå dette skal UiB:

- A. Utarbeide helhetlige faglige og organisatoriske rammer for etablering, oppgradering og videreutvikling av felles og større forskningsinfrastruktur av høy kvalitet
- B. Utarbeide helhetlige faglige og organisatoriske rammer for drift, tilgjengeliggjøring og synliggjøring av felles og større forskningsinfrastruktur
- C. Aktivt benytte forskningsinfrastruktur i forskning, innovasjon og nyskappingsarbeid
- D. Aktivt benytte forskningsinfrastruktur som ressurs i forskerutdanning og undervisning

INNSATSOMRÅDER FOR UiBs SATSNING PÅ FORSKNINGSFRASTRUKTUR 2018–2022

A. INNSATSOMRÅDE: UiB SKAL UTARBEIDE HELHETLIGE FAGLIGE OG ORGANISATORISKE RAMMER FOR ETABLERING, OPPGRADERING OG VIDEREUTVIKLING AV FELLES OG STØRRE FORSKNINGSFRASTRUKTUR AV HØY KVALITET

DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG	TIDSRUM
DELMÅL 1: Sikre entydige institusjonelle prosesser for etablering, oppgradering og videreutvikling av felles og større infrastruktur	Etablere institusjonelle overordnede retningslinjer for oppgavefordeling, organisering og finansiering av større forskningsinfrastruktur. I dette ligger bl.a. å: <ul style="list-style-type: none"> Utarbeide felleskriterier og prosedyrer for hva som skal til for å få status som «kjernefasilitet» eller «felles forskningsinfrastruktur» Opprette en institusjonell strategisk budsjettpost for etablering av ny felles og større forskningsinfrastruktur og lage retningslinjer for hvordan denne skal disponeres Sikre god kobling mellom faglige behov for oppgradering og videreutvikling nedfelt i planer/veikart og budsjettprosesser (inkl. langtidsbudsjettering) Sikre god kobling mellom utvikling av forskningsinfrastruktur og etablering av sentre (f.eks. SFF) og kunnskapsklynger 	Univ.-ledelsen i samarbeid med Infrastrukturutvalget, Forskningsadministrativ avdeling, og andre relevante sentraladministrative avdelinger	Innen utgangen av 2018
	Utarbeide institusjonelle planer for utvikling av forskningsinfrastruktur og etablere et veikart internt ved UiB etter modell fra Forskningsrådet og ESFRI for ny og etablert forskningsstruktur. I dette ligger bl.a. også å: <ul style="list-style-type: none"> Utarbeide fakultetsvise planer for større forskningsinfrastruktur som grunnlag for UiBs felles planer 	Fakultetsledelsene	2019–2020
	Utrede behov for et utstysregister for felles og større forskningsinfrastruktur	Univ.-ledelsen i samarbeid med Infrastrukturutvalget og Forskningsadministrativ avdeling	2019
DELMÅL 2: Sikre bidrag fra eksterne finansieringskilder til ny og etablert forskningsinfrastruktur	Aktiv deltagelse i Forskningsrådets INFRASTRUKTUR-program	Fakultetsledelsene i tett dialog med instituttene og med støtte fra BOA-teamet og Forskningsadministrativ avdeling	Hele perioden
	Bruke muligheter i EUs rammeprogram		Hele perioden
	Bruke muligheter i Nordiske finansieringsprogram		Hele perioden
	Samarbeide tett med Bergens Forskningsstiftelse, helseforetak og instituttselskaper om forskningsinfrastruktur	Univ.-ledelsen	Hele perioden
DELMÅL 3: På utvalgte områder utvikle nasjonale, nordiske og pan-europeiske forskninginfrastrukturer i tett samarbeid med andre institusjoner	Bidra til å utvikle og delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk og konsortier for forskningsinfrastruktur. I dette ligger bl.a. å: <ul style="list-style-type: none"> Inngå institusjonelle avtaler om forskningsinfrastruktur der det er relevant Legge til rette for faglig samarbeid og arbeidsdeling innad i organisasjonen, nasjonalt og internasjonalt Sørge for at alle større investeringer i forskningsinfrastruktur er basert på strategiske prioriteringer 	Univ.-ledelsen og fakultetsledelsene med støtte fra BOA-teamet og Forskningsadministrativ avdeling	Hele perioden

B. INNSATSOMRÅDE: UiB SKAL UTARBEIDE HELHETLIGE FAGLIGE OG ORGANISATORISKE RAMMER FOR DRIFT, TILGJENGELIGGJØRING OG SYNLIGGJØRING AV FELLES OG STØRRE FORSKNINGSFRASTRUKTUR

DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG	TIDSRUM
DELMÅL 1: Sikre entydige institusjonelle retningslinjer for drift av felles og større infrastruktur	<p>Utarbeide institusjonelle driftsmodeller for forskningsinfrastruktur. I dette ligger bl.a. å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide krav til organisering (inkl. ledelse, linjeforankring, faglig rådgivningsgruppe/samarbeidsforum) • Utvikle fellesmodeller for budsjett, brukerbetaling, prisstruktur og kapasitetsvurderinger, i tråd med TDI-modellen • Utvikle retningslinjer for tilgang iht. prinsippene i «European Charter for Access to Research Infrastructures» • Etablere retningslinjer for datasikkerhet, bl.a. inkludert anbefalingene fra «Lab-IT-prosjektet» • Etablere felles booking- og faktureringsystem • Implementere institusjonelle driftsmodeller for all felles og større forskningsinfrastruktur 	Univ.-ledelsen i samarbeid med Infrastruktur-utvalget, Forskningsadministrativ avdeling og andre relevante sentral-administrative avdelinger	<p>Innen utgangen av 2018</p> <p>2019</p> <p>2019–2020</p>
DELMÅL 2: Sikre nødvendig samlet kompetanse for utvikling og drift av felles og større forskningsinfrastruktur	Etablere et kompetanseforum av faglig og teknisk/administrativt personell knyttet til relevant forskningsinfrastruktur ved UiB	Univ.-ledelsen i samarbeid med Forskningsadministrativ avdeling	2018
DELMÅL 3: Sikre synliggjøring av felles og større forskningsinfrastruktur	<p>Synliggjøre infrastrukturene på UiBs nettsider og andre informasjonskanaler</p> <p>Målrettet informasjon mot potensielle brukere, samarbeidspartnere, finansieringskilder og myndigheter</p> <p>Arrangere infrastrukturdag minst hvert annet år</p>	<p>Fakultetsledelsen i nær dialog med Kommunikasjonsavdelingen</p> <p>Univ.-ledelsen i samarbeid med fakultetene og Forskningsadministrativ avdeling</p>	<p>2018–2019</p> <p>2018</p>
DELMÅL 4: Sikre at all felles og større forskningsinfrastruktur har systemer for håndtering av data	Utvikle planer og retningslinjer for håndtering av data ved alle felles og større forskningsinfrastrukturer i tråd med planlagte institusjonelle retningslinjer	Univ.-ledelsen i samarbeid med fakultetene og Forskningsadministrativ avdeling	Avklares

C. INNSATSOMRÅDE: UiB SKAL AKTIVT BENYTTET FORSKNINGSFRASTRUKTUR I FORSKNING, INNOVASJON OG NYSKAPNING SARBEID

DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG	TIDSROM
DELMÅL 1: Etablere relasjoner til samarbeidspartnere i nasjonale og internasjonale forskningsmiljø, næringsliv og offentlig sektor	Involvere og inngå samarbeidsavtaler med nasjonale og internasjonale forskningsmiljø, næringsliv og institusjoner i offentlig sektor i planlegging av ny forskningsinfrastruktur Arbeide aktivt for at felles og større infrastruktur bidrar i inkubatorvirksomhet og får brukere fra industri, næringsliv og offentlig sektor	Univ.-ledelsen og fakultetsledelsene	Hele perioden
DELMÅL 2: Sammen med bl.a. Bergen Teknologioverføring (BTO) legge til rette for og styrke innovasjon i UiBs felles og større forskningsinfrastruktur	Aktivt arbeide for å innhente og utvikle ideer og bidra til kommersialisering og lansering av nye produkter og tjenester	Univ.-ledelsen og fakultetsledelsene i samarbeid med BTO og andre	Hele perioden

D. INNSATSOMRÅDE: UiB SKAL AKTIVT BENYTTET FORSKNINGSFRASTRUKTUR SOM RESSURS I FORSKERUTDANNING OG UNDERVISNING

DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG	TIDSROM
DELMÅL 1: Sikre at kjernefasiliteter og større forskningsinfrastruktur brukes aktivt i undervisning på alle gradsnivåer	<ul style="list-style-type: none"> Kartlegge og formidle beste praksis Aktivt arbeide for å knytte bachelorprogram mot infrastrukturene Legge til rette for/tilby masteroppgaver som involverer bruk av instrumenter og/eller av data generert fra fasilitetene Utvikle ph.d.-oppgaver som medfører opplæring og aktiv bruk av instrumentene, arkivene eller samlingene 	Fakultetsledelsene	Hele perioden
DELMÅL 2: Invitere skoler og elever til å bli kjent med bruken og nytten av forskningsinfrastruktur	Bidra til informasjon om forskningsinfrastruktur og legge til rette for tilpasset bruk som en del av samarbeidsprogrammer med skoler	Fakultetsledelsene	Hele perioden

uib.no

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 14.12.2017
Orientering		Arkivsaksnr.:

Handlingsplan for EU-finansierte satsinger – statusoppdatering

---

Bakgrunn

UiBs Handlingsplan for EU-satsinger skal legge til rette for økt deltagelse i Horisont 2020 og posisjonere Universitetet i forbindelse med utvikling av det nye rammeprogrammet for perioden 2021–2027 (foreløpig kalt "FP9"). Handlingsplanen er relevant for alle forskere og gjelder på alle nivåer ved universitetet. Ledelsen på de ulike nivåene har ansvar for implementering av handlingsplanens mål og tiltak. Under gis en kort statusoppdatering per innsatsområdet.

Innsatsområde A: *UiB skal påvirke utformingen av EUs rammeprogram for forskning, utvikling og innovasjon*

Siden høsten 2016 har rektoratet, dekaner og det administrative støtteapparatet BOA-team og Brusselkontoret utarbeidet flere innspill til kommisjonen om UiBs interesser ifm H2020 midtveisevaluering og FP9 via en rekke formidlingskanaler. Det bemerkes at, for første gang, ble rektorene ved de 8 største norske universitetene enige om et felles innspill til EU.

Det er også et mål at alle fakulteter skal ha vitenskapelig ansatte som evaluatorene i EUs fagpaneler. FA, Brusselkontoret og lokale rådgivere har siden høsten 2016 anmodet og assistert forskere til å melde seg på i EUs database. FA har satt sammen den første oversikten over alle UiBs registrerte eksperter for FP7 og H2020 hittil. Samarbeid med norske medlemmer i EUs fagpaneler har imidlertid vært preget av ad-hoc arbeid, mens enkelte nominasjoner av UiB-forskere til nøkkelkomiteer har så langt gitt magre resultater. Dette bør det arbeides videre med.

Innsatsområdet B: *UiB skal øke deltakelsen gjennom flere søknader, tildelte prosjekter og bedre inntjening*

Delmål 1_tilsier at man øker antall søknader og inntjening med hhv 50 og 20 % sammenliknet med FP7. I perioden 1. januar 2014 - 1. desember 2017 har UiB sendt inn

totalt 424 søknader og fått tildelt 70 kontrakter med en bevilgning på 42,7 mill €. Det vil si at de første 4 år i H2020 har UiB gjennomsnittlig levert inn 106 søknader/år og tjent inn 10,7 mill €/år. Prosentøkningen i snitt hittil er innfridd, både for antall søknader og inntjening. Det jobbes flittig med *re-submission* av søknader, mens det har ikke vært en like stor innsats ifm gjenbruk av søknader mot alternative finansieringskilder.

FA, Brusselkontoret, og de lokale forskningsrådgivere – der disse finnes – samarbeider om å mobilisere forskere og faggrupper mot kommende utlysninger. Det siste året har FA, Brusselkontoret og MN samarbeidet tett angående neste SFI-utlysning, noe som kan

I forbindelse med styrking av samarbeidet med næringslivet har noen fakulteter vært i dialog med næringslivsaktører ifm neste SFI- og FME-utlysninger. Dette åpner for konsortier dannelse mot oppkommende EU-utlysninger. FA og Brusselkontoret har også satt i gang, og vært med på, flere initiativer sammen med Hordaland Fylkeskommune, Innovasjon Norge og BTO. Formålet er å bygge broer mellom akademia, instituttsektoren, forvaltning og næringslivet i Bergensregionen.

Delmål 2 tilsier en økt tildeling av ERC-grants til følgende: 8 AdvG, 5 CoG og 7 StG. Tildelinger hittil er på 2 AdvG, 6 CoG, 2 StG. Det har lyktes å overstige måltallet for CoG, men man er langt fra å oppnå måltallene for AdvG- og StG-grants.

Innsatsområdet C: *UiB skal tilby et effektivt og kompetent støtteapparat for søknader, kontrakter og prosjektledelse??*

Sentralt er det etablert et team for bistand til forskere som ønsker å søke ekstern finansiering. Utvikling, opplæring og forankring ved fakultets- og instituttadministrasjoner har pågått siden høsten 2016. Det er blitt utviklet flere tjenester og nye verktøy samtidig som man har jobbet med kompetansebygging både internt i gruppen og på fakultets- og instituttnivå.

UiBs Brusselkontor har vært i funksjon siden mai 2016 da Kristof Vlæminck begynte i stillingen. Han gjennomfører et ukelangt besøk ved UiB hver måned. Vlæminck har assistert mange forskere til å bli EU-evaluators og til nettverksoppbygging med Europeiske partnere. Han tar i mot UiB-delegasjoner i Brussel med jevne mellomrom og representerer UiB på arrangementer i Brussel. Takket være Brusselkontoret er mange UiB-forskere blitt bedre kjent med kommisjonens system og innhold. Han samarbeider med alle Norges EU-delegasjoner i Brussel og har bidratt til å gjøre UiB mer synlig som forskningsinstitusjon.

Det er organisert kurs og etablert rutiner for å synliggjøre UiBs ledende miljøer, både internt og på nasjonalt og internasjonal basis. I tillegg har legges UiBs websider om "FORSKNING"-om. Dette er viktig siden det er UiBs ansikt utad til potensielle forskere, studenter, det norske samfunn og til verden. Blant annet skal det innføres en meny for

å omtale gjennomslag (= *impact*) av UiBs forskning. Fakultetets kommunikasjonsrådgivere blir sentrale samarbeidspartnere i dette arbeidet.

I forbindelse med arbeidet med personalpolitikk under EUs "Charter & Code" (C&C), ble en styringsgruppe konstituert i august 2017. Det arbeides nå med en spørreundersøkelse blant UiBs faglig ansatte for å skaffe data til en gap-(behovs) analyse. Denne vil danne grunnlaget for en EU-søknad innen utgangen av 2018. Oppdatering av regelverk og praksis for karriereutvikling, rekruttering og ansettelsesforhold vil starte så snart EU innvilger UIB søknaden, tentativt i 2019.

Vurdering

Implementering av UiBs handlingsplan for EU-satsinger, godkjent av styret i april 2016, anses som godt i gang.

Det ligger et stort unyttet potensial i Brusselkontoret. Planen for bruk av Brusselkontor burde revideres av for eksempel FU-utvalget.

De institusjonene som lykkes i konkurransen om ekstern finansiering karakteriseres av en proaktiv ledelse som har en strategisk tilnærming til ekstern finansiering, og som jobber tett med det administrative støtteapparatet for sammen å mobilisere fagmiljøene.

Erfaringen hittil viser at mobiliseringsarbeidet ved UiB hovedsakelig er utøvd av EU-rådgivere ved FA i samarbeid med lokale rådgivere – der det finnes- og Brusselkontoret. Arbeidet begrenses til oppfølging av programmer og utlysninger samt tiltak for å få flere forskere som EUs ekspertevaluatorer, nominere dem på EU-komitéeer og nettverk.

For å oppnå de ambisiøse målene angitt i UiBs handlingsplan for EU-satsinger trengs det en tydelig og systematisk mobiliseringsinnsats. Omleggingen av FUs sammensetning og mandat vil trolig bidra positivt her.

Saken legges frem for utvalget til orientering.

04.12.2017 / Christen Soleim / Beatriz Balino

- Vedlegg: Handlingsplan for EU-finansierte satsninger

uib.no/fa

EU-FINANSIERTE SATSNINGER

HANDLINGSPLAN 2016–2022 // UNIVERSITETET I BERGEN
FORSKNINGSADMINISTRATIV AVDELING

EU-FINANSIERTE SATSNINGER

Universitetet i Bergens strategi for perioden 2016–2022, «Hav, Liv, Samfunn», har som mål at innen 2022 skal alle fakulteter ha fagmiljøer i verdensklasse og flere fagmiljøer av høy internasjonal standard. Bidrags- og oppdragsfinansieringen BOA må styrkes om universitetet skal nå disse målene.

Handlingsplanen skal legge til rette for økt deltagelse i Horisont 2020 og posisjonere Universitetet i forbindelse med utvikling av det nye rammeprogrammet for perioden 2021–2027. Handlingsplanen er relevant for alle forskere og gjelder ved alle nivåer ved universitetet. Ledelsen på de ulike nivå har ansvar for implementering av handlingsplanens mål og tiltak.

Innsatsområder

- UiB skal påvirke utformingen av EUs rammeprogram
- UiB skal målrette og øke deltakelsen gjennom flere søknader, tildelte prosjekt og bedre inntjening
- UiB skal tilby sine forskere et effektivt og kompetent støtteapparat for søknader, kontrakter og prosjektdrift

INNSATSOMRÅDER FOR UIBs SATSNING PÅ EU-FINANSIERT AKTIVITET FOR PERIODEN 2016–2022

A. INNSATSOMRÅDE: UiB SKAL PÅVIRKE UTFORMINGEN AV EUs RAMMEPROGRAM

DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG	TIDSROM
DELMÅL 1: Synliggjøre og fremme UiBs strategiske og langsiktige interesser i EUs rammeprogram	Myndighetskontakt og partnerkontakt Samarbeid med norske medlemmer av EUs programkomiteer Delta aktivt i relevante nasjonale og internasjonale nettverk og organisasjoner	Universitetsledelse, fakultet, FA, Brusselkontoret	Årlig rapport. Evaluering i 2019
DELMÅL 2: Alle fakultet skal ha vitenskapelig ansatte som deltar som evaluatore i EUs søknadsbedømming	Informasjon og tilrettelegging for registrering med sikte på status som evaluator	Fakultet, FA	Årlig rapport

B. INNSATSOMRÅDE: UiB SKAL MÅLRETTE OG ØKE DELTAKELSEN GJENNOM FLERE SØKNADER, TILDELTE PROSJEKT OG BEDRE INNTJENING

DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG	TIDSROM
DELMÅL 1: Øke inntjening med 20 % og antall søknader med 50 % i forhold til FP7	Identifisere fagmiljø, delprogram og tematiske program UiB spesielt bør satse på Målrette incentiv for prosjekt som får tildeling Konkrete mål og tiltak synliggjøres i fakultetenes og UiBs årlige budsjettforslag Styrke tverrfaglig samarbeid og samarbeid med næringsliv og offentlig sektor Øke søknadsaktivitet og gjenbruk av søknader. Søke synergier mellom utlysninger lokalt, nasjonalt og internasjonalt	Fakultet i samarbeid med FA Universitetsledelse Universitetsledelse, fakultet Fakultet, FA Fakultet, BOA*-team	Årlig rapport Årlig rapport Årlig rapport Rapport hvert semester
DELMÅL 2: Økt tildeling av ERC Grants. Måltall: 8 AdvG, 5 CoG, 7 StG**	Langsiktig rekruttering og oppbygging av gode kandidater og miljø	Fakultet	Rapport hvert semester

C. INNSATSOMRÅDE: UiB SKAL TILBY SINE FORSKERE ET EFFEKTIVT OG KOMPETENT STØTTEAPPARAT FOR SØKNADER, KONTRAKTER OG PROSJEKTDRIFT

DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG	TIDSROM
DELMÅL 1: Målrette tjenester, opplæring og analyse	Videreutvikle BOA-teamet for integrert sentraladministrativ støtte og opplæring knyttet til BOA og tilhørende analysegruppe Arbeide for at 6 søknadsrådgivere får status som evaluatore i EUs rammeprogram	Sentraladministrative avd., BOA-teamleder FA	Årlig rapport. Evaluering 2019
DELMÅL 2: Brusselkontoret skal brukes av alle fakultet	Utvikle og implementere en plan for synliggjøring og bruk av Brusselkontoret.	FA, KA og fakultet	Høst 2016/årlig rapport
DELMÅL 3: Synliggjøre UiBs ledende fagmiljø	I mediekontakt og kurs prioriteres strategiske satsinger og BOA-aktivitet	KA, BOA-team, fakultet	Årlig rapport
DELMÅL 4: Personalpolitikk og karriereutvikling som samsvarer med europeiske krav og forventninger	Informere om og øke anvendelsen av «Den europeiske erklæringen om forskere» og «Adferdsregler for rekruttering av forskere» Oppdatere regelverk og praksis for karriereutvikling, rekruttering og tilsetningsforhold	HR HR	Rapport ved utgang 2016 Årlig rapport

* BOA: Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet

** AdvG: Advanced Grant. CoG: Consolidator Grant. StG: Starting Grant

FA: Forskningsadministrativ avdeling. HR: HR-avdelingen. KA: Kommunikasjonsavdelingen.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 14.12.2017
Orientering		Arkivsaknr.:

Japan, Samarbeidsavtale med mellom NTNU, UIB og Innovasjon Norge 2016 – 2018

Bakgrunn

Universitetet i Bergen (UiB) og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) inngikk i desember 2015 en to-årig avtale med Innovasjon Norge i Tokyo om å etablere et samarbeid for å styrke forsknings- og utdannings samarbeidet med Japan. Målet med satsingen var å styrke et langvarig eksisterende samarbeid i form av økning av finansierte prosjekter, publikasjoner og mobilitet for forskere og studenter. Avtalen åpnet for aktuelt å utvikle samarbeid med institusjoner på nye fagområder. Avtalen trådte i kraft ved tilsetting av en rådgiver, dr. Hiroshi Matsumoto, 1. april 2016, ved Innovasjon Norge i Japan, med arbeidsplass ved ambassaden i Tokyo

Japan var et relativt nytt samarbeidsland for UiB på og i oppstarten av det avtalefestede samarbeidet ble det lagt vekt på utvikling av prosjekter, kontakter og avtaler som allerede var aktive, særlig innen klimaforskning, marin forskning energi og polarforskning samt japanske språk. UiB tok tidlige til ord fore å utvikle nytt samarbeid innen medisin, helse, samfunnsvitenskap og jus.

En først gjennomgang er nå foretatt av avtalens første år (se vedlegg). UiB har i store trekk fulgt opp og realisert sine prioriteringer og har oppnådd i løpet det første år blant annet følgende prosjekter og avtaler:

- To NRF-finansierte prosjekt i INPART-programmet I hhv klimaforskning og Akvakultur
- Avtale mellom the National Institute of Polar Research, og Bjerknes senteret
- Japan-Norway Symposium i Bergen i juni2017 "Past, Present, and Future of the Arctic and Antarctic"
- Avtale mellom Det medisinske fakultet og Institute of Development, Aging and Cancer (IDAC), Tohoku University
- Delgasjonsbesøk fra Det medisinske fakultet ledet av dekanus til en rekke japanske institusjoner, for å legge til rett for samarbeid innen stamcelleforskning og helse og eldreomsorg.

I avtalens andre år (2017-2018) er det oppnådd ny finansiering fra NFR til to nye prosjekter som bla. har japanske partnere, henholdsvis innen helse og eldreomsorg (professor Bettina Husebø) og stamcelleforskning (professor Kamal Mustafa).

I oktober 2017 ble det avholdt et seminar i Tokyo i regi av de nordiske ambassadene i forbindelse med en utgivelse av antologien "The Nordic Welfare Model: Still Sustainable?", var oversatt til japansk. Boken inneholder to bidrag fra Stein Kuhnle og Per Selle, begge professorer ved Institutt for sammenliknende politikk. Stein Kuhnle var en av innlederne på seminaret ed Institutt for sammenliknede politikk var en av det sentrale innlederne. Boken ble presentert for et publikum bestående av rundt 60 akademikere, journalister og politikere.

En delegasjon fra Det medisinske og Det psykologiske fakultet vil besøke forskjellige institusjoner i Tokyo, Sendai og Kyoto i månedsskiftet Januar-februar 2018. Formålet med besøker er planlegging av felles forskningsprosjekter og publikasjoner. I tillegg kan det nevnes at Det medisinsk fakultet aktivt søker å skape et forskningsbasert samarbeid med japanske industriselskaper innen medisinsk teknologi og utvikling.

UiB har i samarbeide med NTNU og ambassaden startet planleggingen av i juni 2018 i Tokyo, der med helse, omsorg og velferdsteknologi som foreløpig arbeidstittel. Med sikte på forarbeid og gjennomføring av seminaret tas det sikte på å forlenge den avtale med IN med tre måneder slik at avtalen utgår først 30. juni 2018.

UiB vil i samarbeid med NTNU og IN i løpet av kort innlede samtaler om et videre samarbeid etter utløpet av den eksisterende avtalen

Saken legges med dette frem for utvalget til orientering.

04.12.2017 / Christen Soleim / Bjørn Einar Aas

- Vedlegg: Rapport om samarbeid med Japan

REVIEW OF FIRST YEAR 2016-2017

Agreement on Project at Innovation Norway Tokyo
regarding "Strengthening Norwegian University of
Science and Technology's (NTNU) and the University
of Bergen's (UiB) education and research
cooperation with Japan

Division for Research Administration

November 2017

1	<u>INTRODUCTION.</u>	3
2	<u>GOALS, PRIORITIES AND DELIVERABLES.</u>	3
3	<u>PROJECT ORGANISATION</u>	4
4	<u>ACTIVITES AND ACHIEVEMENTS</u>	4
4.1	MARIN SCIENCES/CLIMATE RESEARCH	4
4.2	JAPAN AGENCY FOR MARINE-EARTH SCIENCE AND TECHNOLOGY (JAMSTEC)	5
4.3	POLAR RESEARCH	5
4.4	ENERGY	5
4.5	WELFARE STUDIES	5
4.6	MEDICINE	5
5	<u>COLLABORATION IN EDUCATION.</u>	6
5.1	LANGUAGE	6
5.2	NEW FIELDS OF COLLABORATION	7
6	<u>INPUT FROM INNOVATION NORWAY TOKYO</u>	7
7	<u>SUMMARY</u>	8
8	<u>ATTACHMENTS</u>	10
8.1	REPORT OF THE CONTRACT WORK FOR UNIVERSITY OF BERGEN FROM APRIL 2016 TO AUGUST 2017	10
8.2	1ST STEERING GROUP MEETING (SGM) FOR REVIEW OF THE CONTRACT WORK DURING THE FIRST HALF YEAR PERIOD FROM APRIL TO SEPTEMBER 2016	10
8.3	2 ND STEERING GROUP MEETING (SGM) FOR REVIEW OF THE CONTRACT WORK DURING THE SECOND HALF YEAR PERIOD FROM OCTOBER 2016 TO MARCH 2017	10
8.4	REPORT DOMESTIC TRIPS IN JAPAN HM 2016-2017	10
8.5	ACTIVITIES CARRIED OUT IN JAPAN HM APRIL TO JUNE 2017	10
8.6	ACTIVITIES CARRIED OUT IN JAPAN M AUGUST -SEPTEMBER 2017 UIB	10
8.7	ACTIVITIES CARRIED OUT HM 6-9 20JUNE 2017 UIB	10

1 INTRODUCTION.

The Norwegian University of Science and Technology (NTNU) and the University of Bergen (UiB) would like to develop further cooperation with education- and research institutions in Japan and asked Innovation Norway Tokyo (IN) for assistance in order to realize these ambitions. Hence, an agreement was signed December 11, 2015.

The duration of the project is two years (2 years) equal to the duration of the local contract of employment with a project manager. The project manager, Mr. Hiroshi Matsumoto, was under contract from April 2016.

This review covers the first year of the contract, including the academic year August 2016- June 2017, altogether 14 months.

2 GOALS, PRIORITIES AND DELIVERABLES.

Jointly NTNU and UiB set some clear overall goals, shared by both institutions:

- Strengthen the ongoing cooperation within research and higher education
- Develop new cooperation within research and higher education
- Develop competence and create insight on how to work in Japan with respect to decisions concerning future presence in Japan.

The main deliverables should be the concrete collaboration being developed and organized between NTNU and UiB in Norway, and research groups, departments and researchers at Japanese partner institutions. The success of the joint effort will be measured by established parameters such as:

- Joint publications
- Established research and innovation projects and funding
- Researcher mobility
- Ph.D. collaboration
- Student exchange, internships and educational cooperation

UiB sought to develop long-term partnerships with institutions for research and higher education abroad. The resource in Tokyo is accessible for UiB as a whole. In the beginning of the project, priority was given to contacts, initiatives and agreements already established or in process towards conclusion. Marine Sciences/Climate Research/Polar research/Energy and Japanese language were all among the initial key subject areas, with an intention to strengthen contacts and cooperation with researchers, research environments and institutions in a wide range of academic disciplines, including medicine and health sciences, social sciences and law.

3 PROJECT ORGANISATION

The agreement provides for a Steering Committee and a Project Working group. As the activities have developed, the Steering committee had two meetings, whereas the Project working groups has had a more informal communication. Director of the Division for Research Management, *Heidi A. Espedal*, has been UiB's member of the Steering Committee and Senior Advisor *Bjørn Einar Aas* member of the project committee.

UiB and NTNU have organized their respective international liaison activities differently, reflecting the differences in organization of leadership, central management and services at the two institutions. In real terms though, UiB and NTNU have each operated its separate institutional and internal working group(s). The communication between NTNU and Bergen in general is constructive and positive, time has not allowed for joint initiatives and even joint projects to emerge fully, even though discussions have taken place i.a. related to both institution's interest in collaboration with Kyoto University. In the second year of the project, inter-institutional collaboration between the Norwegian institutions should be given renewed attention.

At UiB, the Division of Research administration has been responsible for the institutional coordination, and organized a structured and frequent contact with the Tokyo Office. Dr. Matsumoto has proved instrumental in planning and coordinating visits from Japan to Bergen and vice versa. Innovation Norway has made other resources available for the cooperation, in particular dr. *Svein Grandum*.

The project organization has overall proved beneficial, with its transparency of planning and structured communication.

4 ACTIVITIES AND ACHIEVEMENTS

4.1 Marin Sciences/Climate Research

Two projects funded by NRC's INTPART program are coordinated at UiB. Both projects have partners at the Atmosphere and Ocean Research Institute (AORI) at the University of Tokyo. The projects are

- "Partnership between Norway and Japan for excellent Education and Research in Weather and Climate Dynamics (NORPAN). Geophysics Department. Project leader : Profess Thomas Spengler
- Norway-Japan Partnership for Excellent Education and Research in Aquaculture (Excel AQUA). The Department of Biology. Project leader : Professor Ivar Rønnestad

Both project promotes PhD mobility and close collaboration between researchers in Japan and Norway.

4.2 Japan Agency for Marine-Earth Science and Technology (JAMSTEC)

A joint seminar between JAMSTEC and UIB was planned for late 2015 at the Faculty of Mathematics and Natural Sciences, but is yet to be organized. However, there are extensive contact between researchers at various departments at the Faculty of Mathematics and Natural Sciences in Bergen and JAMSTEC. A group of JAMSTEC researchers participated in the seminar sponsored Japan-Norway Symposium Bergen 2017 entitled "Past, Present, and Future of the Arctic and Antarctic" together with Japanese colleagues from the The National Institute of Polar Research(NIPR) and the University of Hokkaido. The Japan Society for the Promotion of Science (JSPS) sponsored the workshop.

New opportunities for further collaboration and a joint seminar should be actively pursued.

4.3 Polar Research

The National Institute of Polar Research, Japan, and the Bjerknes Centre for Climate Research signed A Memorandum of Understanding in October 2016.

4.4 Energy

Continuous contact with and follow-up of NORCOWE, the Norwegian Centre for Offshore Wind Energy (NORCOWE) a cross-disciplinary competence and resource centre. Main contacts: Professor Finn Gunnar Nielsen, Associate Professor Kristin Gulbrandsen Frøysa

4.5 Welfare studies

Since 2014, a book on Nordic Welfare states has been under translation to Japanese. Professor Stein Kuhnle at the department of Comparative Politics have been supported by the Embassy and Innovation Norway which both are organizing an event at the launch of the book, now scheduled to October 2017.

4.6 Medicine

A delegation from the Faculty of Medicine headed by the then Dean Nina Langeland visited Japan in January 2017. Meticulous preparation resulted in visits to institutions in Tokyo, Kyoto and Sendai. From the visit, it was clear that Japan represents unique opportunities for quality in strategic and international partnerships in research and higher education, and the visit succeeded in identifying joint matches between research fields as diverse as stem-cell research, cancer, public health and care for the elderly.

The first follow up was organized in Bergen in May 2017, when The Faculty of Medicine and Dentistry, UiB, signed an agreement of cooperation with the Institute of Development, Aging and Cancer (IDAC), Tohoku University, to promote and improve academic exchange between the two institutions. In June 2017, a delegation from Kyoto

University Graduate School visited Bergen. Their focus was stem –cell research, and steps were taken to broaden and organize a closer collaboration in this field.

Various applications were submitted to national and institutional funding resources, i.a. Strategic Program for International Research and Education (SPIRE) in order to have means to be able to explore possibilities of further cooperation with Tokyo Metropolitan Geriatric Hospital and Institute of Gerontology and other partners.

Further information: <http://www.uib.no/en/med/105296/breaking-new-ground-japan>
<http://www.uib.no/en/node/104879>

5 COLLABORATION IN EDUCATION.

UiB maintains a successful exchange program with several Japanese institutions mainly organized through the Bachelor program in Japanese language. There is a balance in incoming and outgoing students, with between 20 and 30 students each way every year.

To strengthen the ongoing cooperation within research and higher education is a priority embedded in the agreement between UiB, NTNU and Innovation Norway. However, UiB made a temporary exchange in this priority, as it was made clear from our Japanese partners that the existing agreement, all in all 14 agreements, did not regulate exchange on graduate level (Master and PhD) and could not be extended to comprise these levels. Moreover, the Faculty of Mathematics and Natural Sciences, suspended exchanges (spring 2017) with Japan due to shortage of capacity. Graduate exchanges need to be negotiated separately. Following initiatives in projects and discussions with the Innovation Norway representatives in Tokyo, it was agreed that collaboration within research should be given priority. This priority was again emphasized following a meeting with the International Office at the University of Tokyo which made it clear that there were few and restricted opportunities for undergraduate exchange at the institutional level. Undergraduate students exchange will in most cases depend on the interest and capacity at the departmental level. Both INPART projects promote PhD mobility.

5.1 Language

Central to the language collaboration is the UiB's program in Japanese language at the Faculty of Humanities. Following a visit by the then Vice Rector for international affairs to Waseda University, an agreement in principle was reached to have Waseda University in Tokyo send a PhD student specializing in teaching Japanese to foreigners, to undertake tasks as a language instructor in a full spring semester in Bergen. However, funding to support travel and accommodations is yet to be secured.

5.2 New fields of collaboration

Welfare research and Gender studies have been identified as new fields of interest, both in Japan and in Bergen.

6 INPUT FROM INNOVATION NORWAY TOKYO

The division of Research Management at UiB provided support and guidance to Dr. Hiroshi Matsumoto in the initial phase of the project, when identifying potential collaborating departments and researchers, discussing priorities, and an introduction to the ways of management and communicate within UiB etc. Such support, also on a personal level, has proved crucial for Dr. Matsumoto's ability to operate effectively within UiB. Dr. Matsumoto seems now to understand much more of "how UiB works" and how to operate.

Dr. Matsumoto's has spent his time on:

- Get to know UiB's links to existing and potential Japanese partners, their interests and ambitions, in order to develop valuable and long-term institutional partnerships with UiB. At times, the Japanese preference for the long-term perspective may not have been fully understood at UiB.
- Convey to UiB researchers the strategic and operational variations among Japanese institutions: Each institute have their own way. Kyoto University and Tohoku University are used to a strategic/top down approach, while the University of Tokyo needs a bottom-up approach before becoming involved strategically, to mention an few examples.

UiB spent some time setting the priorities for the collaboration with Japan. Some researchers at UiB have showed some reluctance/lack of interest in starting something new with Japan. On the other hand, young and ambitious researchers have approached the Tokyo resource in order to promote their ideas/interests among prospective and existing Japanese partners.

Natural sciences had already developed close links to various research departments in Japan. This may explain why they showed less interest in using the UiB resource in Tokyo, compared to other disciplines such as Medicine, Humanities and Social Sciences. One exception is the Geophysics department's dedication to cooperation with Japan and the way the department has introduced the Tokyo resource to joint activities.

The research-based institutional relations developed and strengthened during the project should be a very good foundation for student exchange on graduate level.

The Embassy connection, holding a presence at the Tokyo Office located within the Embassy premises, has among the Japanese contacts been seen as valuable in developing a relation to UiB. This gives researchers an efficient and visible platform from which to

promote their own collaboration interests both in Japan as well as internally in Bergen. The Norwegian Ambassador to Japan has continuously supported and endorsed the presence of UiB/NTNU within Team Norway at the Embassy, increasing the visibility and relevance in Japan.

The presence of UiB/NTNU within Team Norway has also received additional attention within the Norwegian research system from political level in the Ministries (ex. Vice Minister Haugstad), to the Research Council of Norway, The Norwegian Centre for International Cooperation in education (SIU) and Innovation Norway . The ambition and willingness to commit resources and build momentum is seen as an inspiration in developing bilateral collaboration with a Panorama country like Japan. The experience from the project would most probably be of high interest to both the national and the local level.

7 SUMMARY

The links with Japan are an overall success with a great potential for continued growth. The UiB presence in Tokyo Office located within the Embassy premises has been valuable and instrumental in developing new relations to Japanese partners and visibility both in Japan and at home. The project and collaboration between UiB/ NTU and Innovation Norway may be an inspiration in developing bilateral collaboration in other countries.

The project organization has proved beneficial, particularly in terms of transparency of planning and structured communication. UiB and NTNU have organized their respective international liaison activities differently, reflecting the differences in organization of leadership, central management and services at the two institutions

The priorities embedded in the agreement have been instrumental for the collaboration and the activities in the first year of the project. Input and assistance is a result of combined efforts at Bergen and UiB's Tokyo Office. The following tangible outcomes should be highlighted:

- Two projects funded by NRC's INTPART programs in Agreements with Weather and Climate Dynamics and Aquaculture
- Agreement between the National Institute of Polar Research, and the Bjerknes Center for Climate Research
- Japan-Norway Symposium Bergen 2017 entitled "Past, Present, and Future of the Arctic and Antarctic"
- Agreement between The Faculty of Medicine and The Institute of Development, Aging and Cancer (IDAC), Tohoku University
- Faculty of Medicine delegation visited Japan in January 2017, identifying joint interest in research fields as diverse as stem-cell research, cancer, public health and care for the elderly, which all are actively pursued.

Among remaining challenges, attention should be given to the following:

- Support priorities embedded in the project agreement
- Continued attention to collaboration in climate, fisheries, energy, marine sciences and polar research
- Support continued development of recent links and project in the fields of stem-cell research and health
- Seek financial support for a Japanese PhD student specializing in teaching Japanese to foreigners, to undertake tasks as a language instructor in Bergen (agreement with Waseda University)
- Develop of joint initiatives and projects between UiB and NTNU
- Actively pursue new opportunities for extended collaboration with JAMSTEC
- Develop a scheme to send more graduate students as part of the research collaboration activities, including the INTPART funded by the NRC (Spengler and Rønnestad).

8 ATTACHMENTS

- 8.1 Report of the contract work for University of Bergen from April 2016 to August 2017
- 8.2 1st Steering Group Meeting (SGM) for review of the contract work during the first half year period from April to September 2016
- 8.3 2nd Steering Group Meeting (SGM) for review of the contract work during the second half year period from October 2016 to March 2017
- 8.4 Report domestic Trips in Japan HM 2016-2017
- 8.5 Activities carried out in Japan HM April to June 2017
- 8.6 Activities carried out in Japan M August -September 2017 UiB
- 8.7 Activities carried out HM 6-9 20June 2017 UiB